

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
STRATEJİ GELİŞTİRME BAŞKANLIĞI

**İÇ KONTROL SİSTEMİ
DEĞERLENDİRME RAPORU**

2020

Haziran 2021

İçindekiler

1. GİRİŞ	3
2. İÇ KONTROL SİSTEMİ	4
2.1 Tarihsel Gelişim	4
2.2 Faaliyetler	5
2.3 Misyon ve Vizyon	6
2.4 Organizasyon Yapısı	7
3. İÇ KONTROL SİSTEMİ SORU FORMU SONUÇLARI	8
3.1 Araştırmanın Amacı	8
3.2 Araştırmanın Kapsamı	8
3.3 Araştırmanın Yöntemi	8
3.4 İç Kontrol Sistemi Soru Formu	9
3.5 Verilerin Analiz Edilmesi	9
3.6 İçerik Analizi	11
3.6.1 İç Kontrol Sistemi Swot Analizi	14
4. DİĞER BİLGİLER	15
4.1. İç Denetim Sonuçları	15
4.1.1 Sistem Denetimi	15
4.2 Ön Mali Kontrol	16
4.2.1 Taahhüt Evrakı ve Sözleşme Tasarıları	16
4.2.2 Seyahat Kartı	16
4.2.3 Seyyar Görev Tazminatı	16
4.2.4 Yan Ödeme Cetvelleri:	17
4.2.5 Ön Malî Kontrol İşlemleri Yönergesi	17
4.3 Eğitim ve Çalıştaylar	18
4.4 2019-2020 Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı (Revize)	18
4.5 Sözleşmeli Yönetici Performans Gösterge Kartları	19
5. SONUÇ	21

1. GİRİŞ

Strateji Geliştirme Başkanlıkları 5436 sayılı Kanunun 15 inci maddesi ile kurulmuş olup 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunun 60 ıncı maddesinde yer alan görevler ile ilgili diğer mevzuatta verilen görevleri yerine getirmekle sorumludur.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 55,56 ve 57 nci maddelerinde iç kontrol sisteminin kuruluş, kontrol ve denetim amaçlarına açıkça yer verilmiştir. İç kontrol, tüm kurum personelinin içinde yer aldığı sadece belli bir periyoda ilişkin bir politika ya da uygulama değil, kurumun her kademesinde sürekli hareket halinde, güncellenmeye açık bir faaliyet ve devam eden süreçler bütünü olarak ele alınmalıdır.

İç kontrol sistemi; kurumun kısa ve uzun vadede hedeflerine ulaşması için yapılması gereken çalışmalar, bu çalışmalar yapılırken kurumun başarıya ulaşmasını engelleyecek risklerin tespit edilmesi, tespit edilen risklere ilişkin kontrol faaliyetlerinin ve eylem planlarının hazırlanması, yasal düzenlemeler, mevzuat ve yapı içerisindeki değişkenlerinde dikkate alınarak etkin, güvenilir ve sağlıklı bir organizasyon yapısının oluşturulması, oluşturulan bu yapının sürekli olarak kontrol edilmesi, denetlenmesi, aksayan yönlerinin tespit edilmesi ve gerekli kontrollerle aksaklıkların giderilerek kurumun hedeflerine sağlıklı bir şekilde ulaşabilmesini amaçlamaktadır.

Tüm dünyada olduğu gibi COVID-19 pandemisi Ülkemizin de öncelikli ve en önemli gündemlerinden biri olmaya devam etmektedir. Pandeminin bünyesindeki tüm yönetici ve personel salgınla mücadelede büyük bir özveri sergilemekte ve çalışmaya devam etmektedir. Strateji Geliştirme Başkanlığı pandemi ile mücadele sürecinde iç kontrol sistemi çalışmalarına merkez ve taşra teşkilatı ile birlikte koordineli olarak devam etmiştir.

2. İÇ KONTROL SİSTEMİ

2.1 Tarihsel Gelişim

Bilindiği üzere Ülkemizde iç kontrol sisteminin kurulması çalışmalarının mevzuat olarak ilk adımı 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu' nun 24.12.2003 tarih ve 25326 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmasıdır.

(Mülga) Maliye Bakanlığınca yayımlanan;

31.12.2005 yılında yayımlanan İç Kontrol ve Ön Malî Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar,

26.12.2007 yılında yayımlanan Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği,

04.02.2009 yılında yayımlanan Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı Rehberi,

02.12.2013 yılında yayımlanan Maliye Bakanlığı Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Genelgesi ve

07.02.2014 yılında Kamu İç Kontrol Rehberi

doğrultusunda iç kontrol sistemi çalışmalarına devam edilmektedir.

Bu kapsamda Bakanlıkta iç kontrol sistemi çalışmaları 2006 yılından itibaren (Mülga) Maliye Bakanlığınca çıkarılan mevzuat doğrultusunda yürütülmektedir. Sağlık Bakanlığında ilk Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı 2009 yılında kamu kaynaklarından maksimum faydayı sağlayacak şekilde hazırlanmıştır.

Sağlık Bakanlığında;

2009-2012 Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı,

2009-2011 Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı (Revize),

2013-2014 Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı,

2015-2016 Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı,

2017-2018 Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı,

2019-2020 Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı,

2019-2020 Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı (Revize)

hazırlanarak harcama birimleri tarafından uygulanmıştır.

2021-2022 Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı 24.12.2020 tarih ve 61201.02-601 sayılı makam oluru ile yürürlüğe girmiştir.

2021-2022 Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı 24.12.2020 tarih ve 61201.02-601 sayılı makam oluru ile yürürlüğe girmiştir.

2.2 Faaliyetler

Bakanlık teşkilat yapısı göz önünde bulundurularak merkez ve taşra teşkilatımızda etkin bir kontrol sistemi için eylem planı ve bölgesel eğitimler ile tüm personelimizin iç kontrol sisteminde yer alması ve iç kontrol sisteminin sahiplenilmesi konusunda dinamik bir süreç yürütülmektedir.

Bakanlıkça 2019-2020 Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planımızın (Revize) izlenmesine yönelik İç Kontrol Eylem Planı İzleme ve Değerlendirme Programı Bakanlığın imkânları ile hazırlanmış ve hayata geçirilmiştir. Merkez birimler ve İl Sağlık Müdürlükleri sorumlu oldukları eylemlere yönelik yapmış oldukları çalışmaları üçer aylık periyotlarda programa girişlerini yapmaktadırlar. Strateji Geliştirme Başkanlığınca programa girilen veriler değerlendirilerek üst yönetime sunulmaktadır.

2.3 Misyon ve Vizyon

Misyon

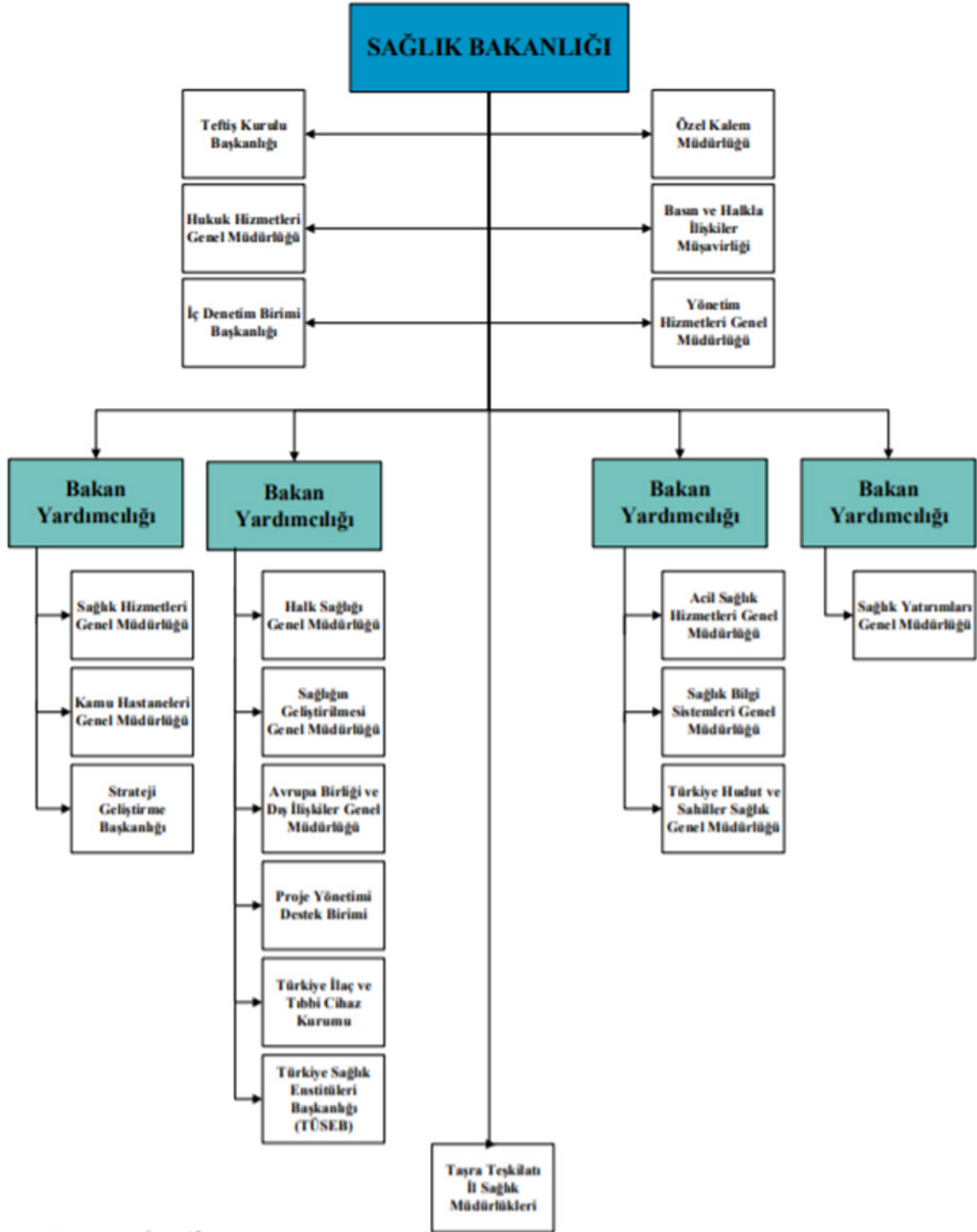
İnsan merkezli yaklaşımla birey ve toplumun sağlık hakkını ve sağlığını en üst düzeyde korumak, sağlık sorunlarına zamanında, uygun ve etkili çözümleri yüksek hizmet kalitesiyle sunmak

Vizyon

Sağlıklı hayat tarzının benimsendiği, herkesin sağlık hakkına kolaylıkla ve yüksek hizmet kalitesiyle eriştiği bir Türkiye

2.4 Organizasyon Yapısı

Sağlık Bakanlığı teşkilat yapısı yukarıdaki organizasyon şemasındaki harcama birimleri ile 81 İl Sağlık Müdürlüğünden oluşmaktadır.

3. İÇ KONTROL SİSTEMİ SORU FORMU SONUÇLARI

5018 sayılı Kanunla kamu idarelerinde uluslararası standartlara uyumu sağlamak ve kamu kaynaklarının ekonomik, etkin ve verimli kullanılmasını sağlamak amacıyla iç kontrol sisteminin oluşturulması zorunluluğu getirilmiştir.

5018 sayılı Kanun ile kamu idarelerinde iç kontrol sisteminin kurulması ve geliştirilmesi faaliyetleri üst yöneticinin önderliği ve himayesinde, Strateji Geliştirme Başkanlıklarının rehberlik ve koordinasyonunda gerçekleştirilmektedir. Harcama birimlerinde ise iç kontrol sisteminin uygulanması ilgili mevzuat ile idarelerin kendi sorumluluğuna bırakılmıştır.

Bakanlıkta iç kontrol sisteminin etkinliğinin ölçülmesine yönelik uygulanan soru formunun analiz edilmesi (araştırmanın amacı, kapsamı, yöntemi, kısıtları) ve tespit edilen verilerin değerlendirilmesine yönelik olarak sonuçlar aşağıda paylaşılmıştır.

3.1 Araştırmanın Amacı

5018 sayılı Kanun ile ilgili diğer mevzuat düzenlemeleri çerçevesinde kurulan iç kontrol sisteminin Bakanlıkta hangi aşamada olduğunu tespit etmek ve mevcut iç kontrol sisteminin etkin şekilde uygulanıp uygulanmadığını değerlendirerek yapılacak olan çalışmalara yol göstermek amaçlanmıştır.

3.2 Araştırmanın Kapsamı

Sağlık Bakanlığı bünyesindeki harcama birimlerinde yürütülen güncel iç kontrol sistemi uygulamalarını tespit ederek iç kontrol sisteminin etkin olup olmadığını değerlendirmek hedeflendiği için anket çalışması 81 il sağlık müdürlüğü ve 12 merkez birimi kapsamaktadır.

3.3 Araştırmanın Yöntemi

Bakanlık amaç ve hedeflerine ulaşma konusunda iç kontrol sisteminin beklenen katkıyı sağlayıp sağlamadığının değerlendirilmesi için iç kontrol sistemine yönelik bir dizi sorudan oluşan, puanlamaya dayalı İç Kontrol Sistemi Soru Formu kullanılmaktadır.

2020 yılı sonunda harcama birimlerimiz öz değerlendirmelerini yaparak ilgili soru formunu doldurmuşlardır. Doldurulan soru formları İç Kontrol Eylem Planı İzleme ve Değerlendirme Programı üzerinden Eylem E.17.2.1’de yer alan açıklama kısmına eklenerek Başkanlığımıza gönderilmiştir.

3.4 İç Kontrol Sistemi Soru Formu

Harcama birimlerinde soru formu 2'si yönetici olmak kaydıyla 10 personel tarafından doldurulmuştur. Soru Formu 2 bölüm ve toplam 36 sorudan oluşmaktadır. Her soru için "Evet", "Hayır" ve "Kısmen" olmak üzere üç seçenekli yanıt bulunmaktadır. Her "Evet" yanıtı "4" puan, "Hayır" yanıtı "0" puan, "Kısmen" yanıtı "2" puan değerindedir. Tüm sorulara verilen yanıtların aritmetik ortalaması alınarak her bir soru için yeterlilik düzeyi hesaplanmıştır. Verilen yanıtlar sonucunda çıkan değer, İç Kontrol Sisteminin performans yüzdesini vermiştir. Sonuçlar aşağıdaki tabloya göre yorumlanmıştır.

Tablo 1: İç Kontrol Sistemi Soru Formu Sonuçlarının Yorumlanması

% Puan	Yorum
0-50	İç kontrol sisteminin kurulması için acil rehberlik ve yönlendirmede bulunulması gereklidir.
51-75	İç kontrol sisteminin gelişiminin orta seviyede olduğunun göstergesi. Dikkatle değerlendirme ve geliştirme ihtiyacı bulunmaktadır.
76-90	İç kontrol sisteminin gelişiminin yüksek seviyede olduğunun göstergesi. İç Kontrol Sistemi kontrollü ve doğru çalışmaktadır.
91-100	İç kontrol sisteminin gelişiminin en yüksek seviyede olduğunun göstergesi.

Tablo 2: Cevap Bölümü Seçeneklerinin Puan Karşılıkları

CEVAP BÖLÜMÜ	PUAN
EVET	4
HAYIR	0
KISMEN	2

3.5 Verilerin Analiz Edilmesi

Araştırmada, harcama birimlerinde soru formu uygulandıktan sonra veriler kodlanmaya başlanmıştır. Araştırma verilerinden sağlıklı sonuçlar alabilmek için soru formunda bulunan sorular numerik değerlerle ifade edilmiş, verilen cevaplara Tablo 2'deki karşılıkları verilerek SPSS programına tanımlanmıştır. Araştırmamızda güvenilirlik analizi için kullanılan temel analiz Cronbach Alpha (α) değeridir.

Tablo 3: Güvenilirlik Kategorileri

CRONBACH'S ALPHA	GÜVENİLİRLİK
$\alpha \geq 0,9$	Mükemmel
$0,9 > \alpha \geq 0,7$	İyi
$0,7 > \alpha \geq 0,6$	Kabul edilebilir
$0,6 > \alpha \geq 0,5$	Zayıf
$0,5 > \alpha$	Kabul edilemez

Soru formunda yer alan soruların güvenilirliği SPSS programı yardımıyla test edilmiştir. Elde edilen α değeri soru formunun toplam güvenilirliğini göstermekte olup α kat sayısı 0,939 olarak bulunmuştur.

Tablo 4: İç Kontrol Sistemi Soru Formu Soruları ve Ortalamaları

SORU FORMU SORULARI	ORTALAMA	YETERLİLİK DÜZEYİ
İç Kontrol Sistemi hakkında bilgi sahibi misiniz?	3,593	89,82%
Harcama Biriminizde iç kontrol sistemi ve işleyişine ilişkin olarak yönetici ve personelin farkındalık ve sahiplenilmesini arttırmaya yönelik çalışmalar yürütülüyor mu?	3,236	80,90%
İç Kontrol Eylem planı gereği hazırlanan Genel Bilgilendirme dosyası birime yeni başlayan (01.01.2020 tarihinden sonra) personele elektronik ortamda tebliğ ediliyor mu?	3,304	82,61%
Birimde göreve başladığınızda Etik Davranış İlkeleri hakkında bilgilendirildiniz mi?	3,323	83,08%
Etik davranış ilkelerine ilişkin sorumluluklarınızı biliyor musunuz?	3,768	94,19%
Harcama biriminizde belirlenen "Etik Slogan (Mesaj)" dan haberdar mısınız?	3,068	76,71%
Bakanlık Misyonu ve Vizyonu e-posta olarak size ulaştırıldı mı?	3,512	87,80%
Biriminizde Çalışan memnuniyeti anketi yapıldı mı?	2,451	61,28%
Harcama Biriminizde oluşturulan "İş süreçleri Tanımlama Formu" hakkında bilginiz var mı?	3,495	87,38%
"İş süreçleri Tanımlama Formu" oluşturulurken biriminizdeki personelden katkı alındı mı?	3,376	84,40%
Biriminizin hassas görevleri hakkında bilgi sahibi misiniz?	3,646	91,16%
İş akış süreçlerindeki imza ve onay mercilerini belirten ve biriminizde oluşturulan "Sorumluluk Matrisi Formu" na göre sorumlu olduğunuz görev ve işler hakkında bilgi sahibi misiniz?	3,774	94,36%
İç kontrol sistemi ile ilgili planlanan ve uygulanan hizmet içi eğitimlerin sizin için faydalı olduğunu düşünüyor musunuz?	3,297	82,42%
Biriminizde vekalet süreci etkin bir şekilde uygulanmakta mı?	3,500	87,50%
Risk çalışmasına biriminizden katkı yapıldı mı?	3,226	80,64%
Çalıştığınız birimin tespit edilen risklerinin, muhtemel etkileri ve gerçekleşme olasılıklarını biliyor musunuz?	3,508	87,69%
Risk metodolojisi ve Risklerin belirlenmesi hakkında bilgi sahibi misiniz?	3,033	75,84%
Belirlediğiniz risklerle ilgili kontrol faaliyeti ve eylem planları oluşturuldu mu?	3,189	79,73%
Yıl içerisinde mevcut riskleriniz değerlendiriliyor mu?	3,134	78,35%
Harcama Biriminizde oluşturulan "Risk Değerlendirme Raporu" hakkında bilgi sahibi misiniz?	2,759	68,98%
Biriminizde yapılan iş ve işlemler belirlenmiş tanımlar ve iş akış şemalarına göre yürütülüyor mu?	3,666	91,64%
Biriminizde görevinden ayrılan personel, yürüttüğü iş ve işlemlerin durumuna ilişkin olarak yeni görevlendirilen personele rapor (Bilgi notu, yardımcı doküman vb.) veriyor mu?	3,319	82,98%
Biriminiz de işler yürütülüyorken iş takvimi planı dikkate alınıyor mu?	3,578	89,45%
Harcama Biriminizde yapılan iç kontrol sistemi çalışmalarını yeterli buluyor musunuz?	3,193	79,81%

Harcama biriminizin Web sayfasında yer alan iç kontrol sekmesi içindeki bilgilerden faydalandınız mı?	2,795	69,88%
Yöneticileriniz karar alırken görüşlerinizden faydalaniyor mu?	3,624	90,61%
Yöneticileriniz faaliyetlerinizi (iş ve işlemlerinizi) etkili ve sürekli bir şekilde izliyor mu?	3,524	88,11%
İç Kontrol sistemi hakkında genel bir eğitim aldınız mı?	2,894	72,34%
Biriminizde çalışan tüm personel yapmış olduğu iş ve sonuçları ile ilgili yöneticisine rapor veriyor mu?	3,529	88,23%
Harcama biriminizde oluşturulan "Görev/İş Tanımı Oluşturma Formu" ile personelin görev tanımları oluşturuldu mu?	3,564	89,11%
İç kontrole farkındalığı artırmak için yapılan elektronik yayınların iç kontrol sistemi farkındalığını artırmada yeterli mi?	3,052	76,29%
İç kontrol sistemi soru formundaki soruları iç kontrol sistemini değerlendirmek için yeterli buluyor musunuz?	3,329	83,23%

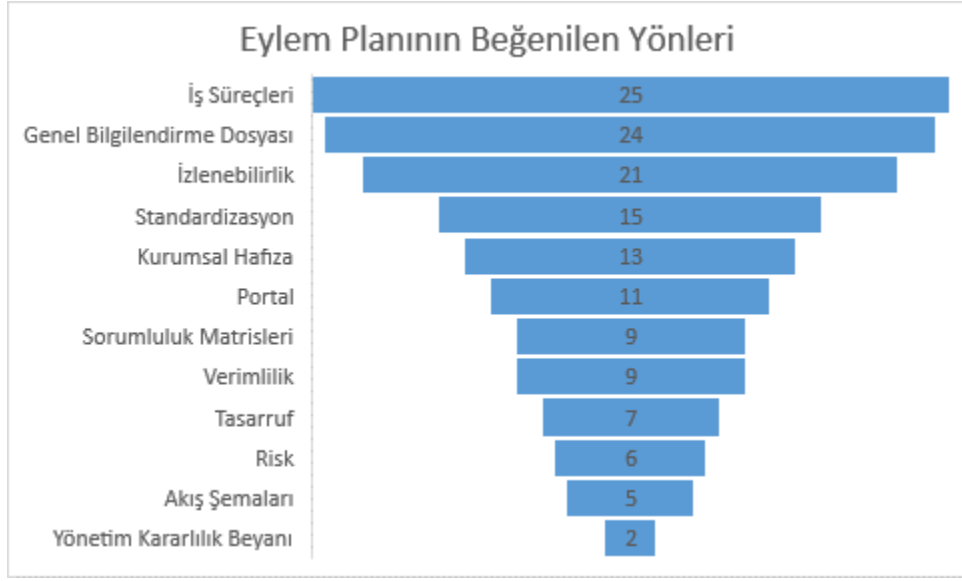
İç Kontrol Sistemi Soru Formunun ikinci bölümünde yer alan soruların sadece iç kontrol sorumluları tarafından doldurulması istenilmiştir. Verilen cevaplar incelendiğinde sonuçları aşağıda tablodaki gibidir.

SORU FORMU SORULARI	ORTALAMA	YETERLİLİK DÜZEYİ
2019-2020 İç Kontrol Uyum Eylem Planı (Revize) hakkında bilgilendirildiniz mi?	4,000	100%
2019-2020 İç Kontrol Uyum Eylem Planı (Revize)’nı yeterli buluyor musunuz?	3,948	98,7%

3.6 İçerik Analizi

Bu bölümde soru formunda yer alan açık uçlu sorular ise “İçerik Analizi” yöntemi ile analiz edilmiştir.

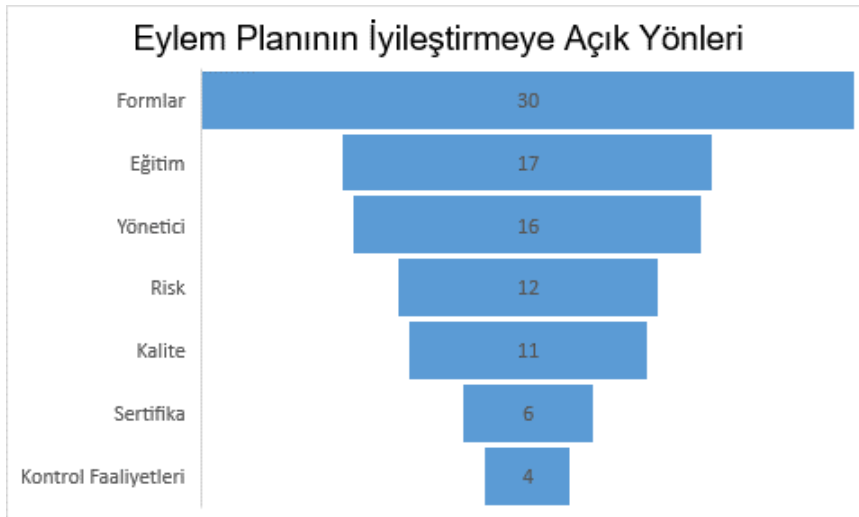

Grafikte de görüldüğü üzere Eylem Planının beğenilen yönlerinde İş süreçleri, Genel Bilgilendirme Dosyası ve İzlenebilirlik kelimeleri ön plana çıkmaktadır.

İş süreçleri; birimin yapacağı tüm iş ve işlemleri ile adımları tanımladığı için benimsenmiştir. Alt süreç adımlarının, sorumlularının belli olması işlerin hızlı ve doğru bir şekilde yürütülmesini sağladığı belirtilmiştir. İşlerin kişiselleştirilmesinden kurtulup nasıl yapıldığını göstermesi ve kurumsal hafızanın oluştuğuna değinilmiştir. İş yapma biçimindeki hataların minimize edildiği tespit edilmiştir.

Genel Bilgilendirme Dosyası; göreve yeni başlayan personel/yöneticiye bilgi olanağı sunması ve bu sayede adaptasyon süresini kısalttığı. Bilgilendirme dosyasının harcama biriminin bir fotoğrafı olması sebebi ile yeni başlayan personel/yöneticiye ışık tutuğuna vurgu yapılmıştır.

Takip Edilebilirlik; Personelin her çeyrek döneme ilişkin belli eylemleri gerçekleştireceği için işin yapılabilirliği ve takibi açısından kolaylık sağladığı. Eylemler gerçekleştirilirken yapılan hata ve eksikliklerin sonraki dönemlerde telafi edilebilmesi olumlu olarak değerlendirilmiştir.

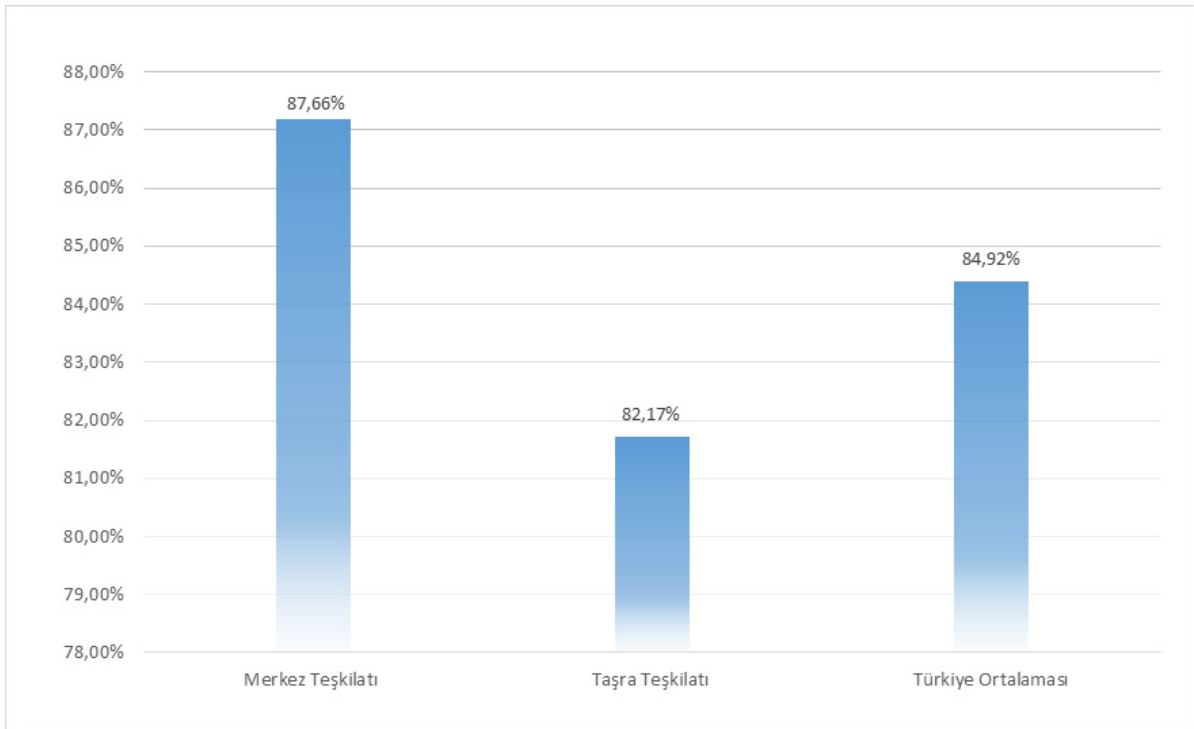
Grafikte görüldüğü üzere Eylem Planının iyileştirmeye açık yönlerinde Formlar, Eğitim ve Yönetici kelimeleri ön plana çıkmaktadır.

Formların; sürekli revize edilmesi ve örnek form doldurulmamasından dolayı formların anlaşılması. Formlarla ilgili verilen eğitimlerin yeterli olmadığı. Farklı formlardaki istenilen verilerin mükerrerlik teşkil ettiğinden bahsedilmiştir.

Yapılan **eğitimlerin** daha sık tekrarlanması gerektiği. Her dönem için yapılacak eğitimin o dönem eylemlerinin gerçekleştirilmesinde etkili olacağına değinilmiştir.

İç kontrol sistemine yönelik **yönetici** farkındalığı ve sahiplenmesini artıracak çalışmalara yer verildiği takdirde sistemin daha ileriye taşınacağına vurgu yapılmıştır.

Tablo 7: İç Kontrol Sistemi Soru Formu Merkez, Taşra ve Türkiye Yeterlilik Düzeyleri

Harcama birimleri tarafından 2020 yılı sonunda yapılan soru formu değerlendirildiğinde iç kontrol sistemi soru formunun yeterlilik düzeyinin %84,92 olduğu tespit edilmiştir. Bu oran harcama birimlerimizde iç kontrol sisteminin gelişiminin yüksek seviyede olduğunun ve iç kontrol sisteminin kontrollü ve doğru çalıştığını göstermektedir.

3.6.1 İç Kontrol Sistemi Swot Analizi

Güçlü Yönler	*İç Kontrol Sistemi hakkında bilgi sahibi olunması. *Etik davranış ilkelerine ilişkin sorumlulukların bilinmesi *Birimde hassas görevlerinin bilinmesi. *Birimde yapılan iş ve işlemler belirlenmiş tanımlar ve iş akış şemalarına göre yürütülmesi *Belirlenen misyon ve vizyonun kurum personeli tarafından benimsenmesi ve bilinmesi *Harcama birimlerinde işler yürütülüyorken iş takvimi planı dikkate alınıyor olması
İyileştirmeye Açık Alanlar	*Çalışan memnuniyeti anketi yapılmaması *Personel ile "Risk Değerlendirme Raporu"nun genel olarak paylaşılmaması *Harcama biriminin Web sayfasında yer alan iç kontrol sekmesi içindeki bilgilerden faydalanımın düşük olması *İç Kontrol sistemi hakkında genel bir eğitimin bütün harcama birimlerine verilememesi
Fırsatlar	*İç Kontrol Sistemi hakkında farkındalığın artması ile sisteme olan güven ve inancın artması sağlanabilir *Hassas görevlerin tanımlanması ve personel tarafından yüksek oranda bilinmesi sayesinde kurumun temel işlevini, varoluş sebebini etkin biçimde yerine getirmesini etkileyebilecek hatalar önlenabilir *Harcama birimlerinde yüksek oranda iş takvimi planı kullanımı artması ile yapılacak işlerin daha sistematik şekilde yürütülmesine olanak sağlanabilir
Tehditler	*Covid-19 Pandemisi nedeniyle iç kontrol sistemi eğitimlerinin aksaması ve iç kontrol sistemi gelişiminin etkilemesi *Alt süreçte sorumlu olan personelin belirlenen risklerden haberdar olmaması nedeni ile sürecin sekteye uğraması ihtimali *Personel memnuniyetinin ölçülmemesinden dolayı, personel memnuniyetini artıracak faaliyetlerin belirlenmemesi sonucunda personel motivasyonunun düşebileceği

Sistemin geliştirilmesi için tespit edilen iyileştirmeye açık olan alanların değerlendirilmesi ve bunun sonucunda çıkan tehditlere karşı 2020-2021 Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planında önlemler alınmış olup aşağıda örneklere yer verilmiştir.

Tehdit 1: Covid-19 Pandemisi nedeniyle iç kontrol sistemi eğitimlerinin aksaması ve iç kontrol sistemi gelişiminin etkilenmesi

Önlem: 2021-2022 Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planında yapılacak eğitimlerin uzaktan eğitim sistemine göre (çevrim içi) planlanmıştır. Strateji Geliştirme Başkanlığı olarak her çeyrek dönemde ilgili dönem eylemleri hakkında çevrim içi eğitimler <https://konferans.saglik.gov.tr/> adresi üzerinden yapılması öngörülmüştür.

Tehdit 2: Alt süreçlerde sorumlu olan personelin belirlenen risklerden haberdar olmaması nedeni ile sürecin sekteye uğraması ihtimali

Önlem: Yapılan eğitimlerde risklerin alt süreçlerde yer alan sorumlu personel görüşü alınarak belirlenmesi gerekliliği vurgulanarak ifade edilmektedir.

Tehdit 3: Bazı harcama birimlerinde personel memnuniyetinin ölçülememesinden dolayı, personel memnuniyetini artıracak faaliyetlerin belirlenememesi

Önem: 2021-2022 Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planında yer verilerek merkez ve taşra birimlerinin personel memnuniyet anketini yapması zorunlu hale getirilmiştir.

Tehdit 4: İç Kontrol Sistemi Formlarının standart olmamasından dolayı zaman kaybı, motivasyon düşüklüğü ve veri kirliliği oluşması

Önem: Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planında yer alan eylemlere yönelik kullanılan formlar standart hale getirilerek formların kullanımına ilişkin yayımlanan rehberler ile merkez ve taşra birimlerinde zaman kaybı, motivasyon düşüklüğü ve bilgi kirliliği engellenmiştir.

4. DİĞER BİLGİLER

İç kontrol sisteminin değerlendirilmesinde kullanılması önerilen bilgi kaynaklarından elde edilen verilere aşağıdaki bölümde yer verilmiştir.

4.1 İç Denetim Sonuçları

2020 yılı içerisinde İç Denetim Birimi Başkanlığı'nın denetim faaliyetleri kapsamında; İlaç İkmal Süreci, Bulaşıcı Hastalıkların Kontrolü Süreci, Ankara İl Sağlık Müdürlüğü İç Kontrol İşlemleri Süreci, Mevcut Sağlık Tesislerinin Dağılımını İzleme, Yeni Yatırım Taleplerini Değerlendirme, Planlama Çalışmalarının Sekreteryasını Yürütme İşlemleri Süreci, İnsan Kaynakları Bilişim Sistemleri Süreci, Personel Bilgi Sistemleri İşlemleri Süreci, Stok Yönetim Süreci, Acil Servisler Takip Süreci, Merkezi Alım Planlama Süreci, Toplum Temelli Ruh Sağlığı Planlama, Program, Koordinasyon ve Uygulama Süreci, Ruh Sağlığı Hizmetleri Süreci, Aile Hekimliği Maaş Ödemeleri Süreci, Afetlerde Sağlık Hizmetleri Birimi ve Ulusal Medikal Kurtarma Ekiplerinin Çalışma Süreci, Eğitim ve Proje Süreci, Ülkenin Doku ve Hücre Nakli Hizmetlerini Koordine Etme Süreci, Geleneksel ve Tamamlayıcı Tıp Uygulama Alanlarında Faaliyet Gösterecek Merkezlere Ruhsat Düzenlenmesi ve İptali ile Faaliyetine İlişkin İşlemleri Yürütme Süreci, Devlet Üniversitelerine Bağlı Sağlık Tesislerinin Ön İzin, Ruhsat ve Faaliyet İzin İşlemlerini Yürütme Süreci, Merkez Teşkilat Atama İşlemleri Süreci, Ülkenin Kan ve Kan Ürünleri İhtiyacı İçin Gerekli Çalışmaları Koordine Etme Süreci, Sosyal Medya ve Sağlık Haberciliği Süreci, e-Nabız Süreci, Sistem Yönetimi Birimi Süreci, Taşınır Mal İşlemleri Süreci, Beyaz Kod Çağrı Merkezi İle İlgili İş ve İşlemler Süreci olmak üzere 24 sürece yönelik sistem denetimi yapılmıştır.

4.1.1 Sistem Denetimi

Sistem denetimi kapsamında, yukarıda bahsi geçen toplam 24 adet sürece yönelik denetim gerçekleştirilmiştir. Bu denetimler kapsamında, bazı süreçlere yönelik denetim testleri uygulanmış; bunlardan olumsuz çıkanlar değerlendirilerek çeşitli bulgular hazırlanmış ve önem düzeyleri belirlenmiştir. Bazı süreçlere yönelik ise riskler tespit edilmiş ve bu riskler değerlendirilerek risk önem düzeyleri belirlenmiş ve çeşitli bulgular hazırlanmıştır. Denetim neticesinde, hazırlanan bulgular denetim ekibi tarafından değerlendirilmiş ve bu bulgulara yönelik çözüm önerileri geliştirilmiştir.

4. 2. Ön Mali Kontrol

5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununa istinaden Hazine ve Maliye Bakanlığınca yayımlanan İç Kontrol ve Ön Malî Kontrole ilişkin Usul ve Esaslar ve Sağlık Bakanlığı Ön Malî Kontrol İşlemleri Yönergesi gereğince ön malî kontrol yapılmaktadır.

Ön Malî Kontrol Kapsamında Yapılan Malî Karar ve İşlemler:

4.2.1 Taahhüt Evrakı ve Sözleşme Tasarıları:

5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 58'inci maddesine istinaden; Hazine ve Maliye Bakanlığınca çıkarılarak yayımlanan İç Kontrol ve Ön Malî Kontrole ilişkin Usul ve Esasların 17'nci maddesi, Sağlık Bakanlığı Ön Malî Kontrol İşlemleri Yönergesinin "Taahhüt Evrakı ve Sözleşme Tasarıları" başlıklı 10'uncu maddesi gereğince;

2020 yılında mal, hizmet alımları ve yapım işlerine ilişkin 246 adet ihale işlem dosyası (10.139.544.822 TL) Ön Malî Kontrole tabi tutulmuştur.

HARCAMA BİRİMİ	ALIM TÜRÜ	ADET	TUTARI (TL)
Merkez Teşkilatı	Mal Alımı	60	2.566.705.468
	Hizmet Alımı	6	87.663.982
	Yapım İşi	61	6.556.406.927
Taşra Teşkilatı	Mal Alımı	50	201.962.469
	Hizmet Alımı	14	57.314.616
	Yapım İşi	55	669.491.360
	TOPLAM	246	10.139.544.822

4.2.2 Seyahat Kartı

6245 sayılı Kanunun 48'inci maddesi ile 5018 sayılı Kanunu'nun 55, 56, 57 ve 58'inci maddelerine istinaden çıkarılan İç Kontrol ve Ön Malî Kontrole ilişkin Usul ve Esaslar Yönetmeliğinin 21'inci maddesi ve Hazine ve Maliye Bakanlığının 27/12/2019 tarihli ve 580875 sayılı seyahat kartı yazısı gereğince; 2020 yılında geçerli olması, birim bütçelerinin 03.5.3.02 ekonomik kodunda yer alan ödenekten karşılanması ve ilave ödenek istenilmemesi kaydıyla,

- 2020 yılında; 27 personel için seyahat kartı talep edilmiş olup 24 personel için Seyahat kartı verilmesi uygun görülmüş ve seyahat kartı vize formu onaylanmıştır.

4.2.3 Seyyar Görev Tazminatı

6245 sayılı Harcırah Kanunu'nun 2562 sayılı kanunla değişik 49'uncu maddesinde; "Asli görevleri gereği, memuriyet mahalli dışında ve belirli bir görev bölgesi içinde fiilen gezici olarak görev yapan memur ve hizmetlilere gündelik ve yol giderleri yerine Maliye Bakanlığınca vize edilen cetvellere göre seyyar görev tazminatı verileceği" hükme bağlanmıştır (adam/gün sayısı 482.645); 2020 yılı için).

- 2020 yılı için uygun görülen unvan ve pozisyonlarda görev yapan personele seyyar görev tazminatı ödenmesi için Hazine ve Maliye Bakanlığının 21.02.2020 tarih ve E.142281 vize yazısı (113401643) 81 İl Valiliğine gönderilmiştir.

4.2.4 Yan Ödeme Cetvelleri

Ön Mali Kontrol İşlemleri Yönergesinin 17'nci maddesi gereğince;

"657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ile bu kanunun ek geçici 9'uncu maddesi kapsamına giren idarelerde istihdam edilen Devlet memurlarından, hangi işi yapanlara ve hangi görevde bulunanlara zam ve tazminat ödeneceği, ödenecek zam ve tazminatın miktarları ile ödeme usul ve esaslarına ilişkin olarak anılan Kanunun 152'nci maddesine dayanılarak yürürlüğe konulan Bakanlar Kurulu Kararı uyarınca, zam ve tazminat ödemesi yapılacak personelin kadro veya görev unvanları, sınıfları, dereceleri, sayıları ve hizmet yerleri ile bunlara uygun olarak ödenecek zam ve tazminatın miktarlarını gösteren ve serbest kadro üzerinden hazırlanan cetvel ile bunların birimler itibarıyla dağılımını gösteren listeler Başkanlık tarafından kontrol edilir." hükmü gereğince,

- 2020 yılında ödenecek zam ve tazminatın miktarını gösteren I, II ve III sayılı yan ödeme cetvelleri, Başkanlığımızca kontrol edilmiştir.

4.2.5 Ön Malî Kontrol İşlemleri Yönergesi

Cumhurbaşkanlığı Hükümet sistemine geçişle birlikte ön mali kontrol işlemlerinin daha etkin bir şekilde yürütülebilmesi maksadıyla mevcut yönerge yürürlükten kaldırılarak hazırlanan yeni "Sağlık Bakanlığı Ön Mali Kontrol İşlemleri Yönergesi" Bakanlık Makamının 24.07.2020 tarihli ve 356 sayılı Onayı üzerine 27.07.2020 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere yürürlüğe konulmuştur.

4.3 Eğitim ve Çalıştaylar

Sağlık Bakanlığında yürütülen Sağlık Sisteminin Güçlendirilmesi ve Desteklenmesi Projesinin “Organizasyon, Yönetişim ve İş Süreçlerinin Güncellenmesi” başlığı altında iç kontrol sisteminin geliştirilmesine yönelik olarak 2019-2020 Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı (Revize)’nda yer alan eylemlerin anlatılması ve çalışmaların uyumlaştırılması amacı ile 2020 yılında merkez ve taşra birimlerine 2 bölgede (Konya ve Bursa illerinde) toplam 173 personele eğitimler verilmiştir.

4.4 2019-2020 Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı (Revize)

2019-2020 Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı (Revize) 07.01.2020 tarih ve 612.01.02-4 sayılı Bakanlık Makam oluru ile yürürlüğe girmiştir. Eylem Planı 52 eylemden oluşmaktadır ve İl Sağlık Müdürlükleri 32 eylemden sorumlu tutulmuşlardır.

5 BİLEŞEN	18 STANDART	79 GENEL ŞART	TOPLAM EYLEM	İSM EYLEM
Kontrol Ortamı	4 Standart	26 Genel Şart	27 Eylem	18 Eylem
Risk Değerlendirme	2 Standart	9 Genel Şart	8 Eylem	6 Eylem
Kontrol Faaliyetleri	6 Standart	17 Genel Şart	5 Eylem	3 Eylem
Bilgi ve İletişim	4 Standart	20 Genel Şart	8 Eylem	4 Eylem
İzleme	2 Standart	7 Genel Şart	4 Eylem	1 Eylem
			52 EYLEM	32 EYLEM

Eylem planındaki eylemler üçer aylık periyotlarda izlenmekte ve altı aylık periyotlarda da üst yönetime raporlanmaktadır. Dört çeyrek dönemin ortalaması “Yıl Sonu Puanı” olarak yayımlanır. Yayımlanan yıl sonu puanı, “Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı Gerçekleşme Oranı” göstergesi kartı göstergesi değerine esas alınır.

4.5 Sözleşmeli Yönetici Performans Gösterge Kartı

663 sayılı “Sağlık Alanında Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun Hükmünde Kararname” gereği, illerde sağlık hizmetini yürüten sözleşmeli yöneticilerin sözleşme süresince yürüttükleri faaliyetlerin Bakanlığın strateji ve hedefleri doğrultusunda, ölçülebilir verilere dayalı performans göstergeleri kullanarak izlemek, ölçmek ve değerlendirmek amacıyla “Sözleşmeli Yönetici Performans Değerlendirme Yönergesi” Bakanlık Makamının 12.07.2019 tarih ve 9673 sayılı onayıyla yürürlüğe girmiştir.

Strateji Geliştirme Başkanlığı İç Kontrol Dairesi Başkanlığı tarafından İç Kontrol Sistemine yönelik İl Sağlık Müdürlüklerinin çalışmalarına değer katmak, geliştirmek, kaynakların etkili, ekonomik ve verimli kullanımını sağlamak amacıyla gösterge kartlarına “Kamu İç Kontrol Standartları Uyum Eylem Planı Gerçekleşme Oranı Gösterge Kartı” tanımlanmıştır. Bu sayede iç kontrol sisteminin etkinliğinin artırılması ve standartlara uyumun sağlanması amaçlanmıştır.

Yılda bir defa ilgili sözleşmeli yöneticilerin iç kontrol sistemi çalışmaları değerlendirilerek yöneticilerin performans kartına esas olmak üzere Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğüne bildirilmektedir.

 T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI YÖNETİM HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ Yönetim İzleme ve Değerlendirme Dairesi Başkanlığı		
Yayın Tarihi: 12.07.2019	Revizyon Tarihi: 01.11.2019	Revizyon No: 01
DESTEK HİZMETLERİ		
TT.DHL6	Kamu İç Kontrol Standartları Eylem Planı Gerçekleşme Oranı	10 PUAN
AMACI	Kamu İç Kontrol Standartlarına uyumun ve iç kontrol sisteminin etkinliğinin artırılmasını sağlamak	
PARAMETRELER	A: Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı Gerçekleşme Oranı	
EK PARAMETRELER		
GÖSTERGE DEĞERİ	GD: Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı Gerçekleşme Oranı	
HESAPLAMA	$GD = (A/B) * 100$ $GD \geq \%100$ ise $GP=5$ $\%80 \leq GD < \%100$ ise $GP=3$ $GD < \%80$ ise $GP=0$	
HEDEF	Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı Gerçekleşme Oranının %80 ve üzeri olmasını sağlamak	
AÇIKLAMA	İl Sağlık Müdürü tarafından program üzerinden onaylanan eylemlerin (yapılan açıklamalara ve eklerine göre) değerlendirilmesi ile tespit edilmektedir. Kamu İç Kontrol Standartları Uyum Eylem Planı Gerçekleşme Oranı, her bir çeyrek dönemde hesaplanan oranların aritmetik ortalaması ile elde edilir.	
VERİ KAYNAĞI	A Parametresi: İç Kontrol Eylem İzleme ve Değerlendirme Programı	
VERİ TOPLAMA PERİYODU	1 Yıl	
VERİLERİN TEMİN EDİLDİĞİ GENEL MÜDÜRLÜK VE DAİRE BAŞKANLIĞI		
Strateji Geliştirme Başkanlığı		

5. SONUÇ

2009 yılından itibaren eylem planları ve çalışmalarla Bakanlıkta oturmuş bir iç kontrol sistemi ve buna bağlı işleyen mekanizmaların bulunması Bakanlığın misyon ve vizyonu ile uyumaktadır. Yıl sonunda İç Kontrol sistemi kapsamında bir yıllık zaman diliminde yapılan çalışmalar, iç kontrol sistemi eğitimleri, soru formu sonuçları, iç ve dış denetim raporları ve ön mali kontrole ilişkin veriler esas alınarak güçlü yönlerimiz ve iyileştirmeye açık yönlerimiz tespit edilmiştir. Tespit edilen güçlü yönlerimiz ve iyileştirmeye açık yönlerimiz analiz edilerek iç kontrol sistemi gelişimi hakkında fırsatlar ve tehditler belirlenmiştir. Belirlenen tehditlerle alakalı önlemler alınmış ve 2021-2022 Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planına entegre edilmiştir. Bakanlıkta İç kontrol sistemi gelişimi ile ilgili çalışmalar devam edecektir.